

Ke
3424

16
DISSERTATIO EPISTOLICA
DE
TITVLIS
ET ADQVIRENDI MODIS

QVA

VIRO CONSVLTISSIMO AMPLISSIMO DOCTISSIMO

IOANNI HENRICO
ALTERMANN

257
CANCELLARIAE ET CVRIAE GVELPHERBYTANAE SECRETARIO
HVIVSQVE CONSVLI

PATRI VENERANDO
DIEM NATALEM
SEPTVAGESIMVM NONVM

GRATVLATVR

FILIVS OBSEQVIOSISSIMVS
IOANNES AVGVSTVS ALTERMANN.

HELMSTADII
TYPIS DRIMBORNIANIS MDCCL.

VENERANDE PATER
OMNI OBSEQVIO PER TOTAM VITAM
COLENDE,

Cum abhinc quinque annis Brunsvigam studio-
rum causa profecturus a TE discederem, vix
sperare poteram, quod hodie, DEO sit gra-
tia! ex voto mihi contigisse laetus video, TE se-
nectute non vulgari insignem adhuc incolumem
vivere; magnum sane mihi praesidium. Quod gau-
dium meum, tot tantisque TVIS beneficiis ob ocu-
los versantibus, pro amore TVO vere paterno in me
collatis, leue esse eo minus potest, quo magis eius
origo singularis deprehenditur. Et haec sola, quae

A 2

hodi-

hodierno diei originem debet, animi adfectione ductus diem natalem feliciter redeuntem publice TIBI gratulari audeo, nec amplius vota priuatim suscepta sufficere arbitror. Quare commentationem meam TE confido improbaturum non esse, tum virium tenuitatis, tum piorum pro salute TVA votorum, memorem. En me, PATER VENERANDE & CARISSIME, plane TVVM, ad quemuis nutum, quod quidem iam TIBI debeo, paratissimum! Sic TIBI de me velim persuadeas, vt nihil mihi magis credas curae esse, quam vt TIBI me gratum praebeam, TVIQUE obseruantissimum. Pergat TIBI fauere DEVS O. M. ac per longam seriem annorum TE viuum adhuc & prosperum esse benigne iubeat! Ita vale, mi PATER! si amore TVO & in posterum mea mplecti TIBI placuerit, optime de me actum putabo: quod vt facias, vehementer TE etiam atque etiam rogo. Scrib. in Iulia Carolina IV. Kal. Nouembris anno MDCCL.

§. I.

§. I.

Non poenitebit per totum fere ius se diffundentem de titulis & modis doctrinam, in qua multa parum accurate, non pauca obscure, tractari solent, paulo altius repetere. Ad ius in re acquirendum titulus & modus acquirendi plerumque requiruntur: prior *causa* vocatur in iure nostro, *l. vn. pr. & §. 1. D. pro suo, pr. l. de rer. div. §. 40. 44. l. eod. l. 31. D. de adqu. rer. dom.* sed demum modo, uti dici assolet, interueniente, *adquisitio iuris in re ex regula absoluitur, §. 12. 17. 18. 47. l. de R. D. l. 20. C. de pactis.* Nunc de singulis breuiter videamus.

DE TITVLIS.

§. II.

TITVLVS est *causa, quae vi legis cuiusdam efficit, ut alicui volenti res vel ius in re adquiri possit, vel ius ad rem*

rem re vera adquiratur. Quae causa efficiens esse reperitur vel α) qualitas quaedam externa ipsius rei acquirendae, puta, quando res est nullius; cuius tamen acquisitionem leges restringere solent, vel β) verus privati rem habentis consensus, ita quidem datus, ut leges praescribunt, vel γ) fictio consensus a legibus facta in certis casibus; legis autem fictio idem in casu ficto efficit, quod verum, vel δ) amissio iuris & rei, siue certae, siue omnium, ob delictum.

§. III.

1. His praestructis in definitione consideranda subiecto. *Causam* dixi titulum cum ipsis legibus, v. §. I. quia efficit, ut acquisitio locum possit habere. Quod cum fiat vi certae legis & lex efficiat, ut talem titulus effectum producat; ista lex omnino causa acquisitionis remota est.

2. Per *Medium* non facile titulum definiuerim; nam proprie loquendo medium est, quod ad finem quendam obtinendum adhibemus. Quanam autem, quaeso, ratione afferri potest, statum illum rei, quo est nullius; vel in titulo pro herede consensum defuncti, me forsan incerto datum, a me adhiberi, ut ius consequar, me nihil ad hoc conferente? At medium quoque vocatur, praesertim in vita communi, quodcumque ad aliquid consequendum facit, & quo inter veniente alia res demum existit vel evenit! Concedo, & ita causam medium esse effectus, non nego.

nego. Cum autem improprie ita dicatur, & prior significatus saepius ac ille in scientiis supponatur; ab ambigua voce, nec tituli ideam satis exprimente, abstinendum potius in definitione esse putauerim, & tantum per modum corollarii dicendum, titulum esse medium rei acquirendae, modo tamen acquirendi adhuc plerumque concurrente.

3. Deinde in definitione tituli *consensum* acquirentis requiro: nemini enim aliquid inuito obtruditur & leges eatenus solum dicunt titulum causam acquisitionis, vt, si quis rem acquirere velit, tunc liceat. Praeterea titulum & modum ad acquirendum aliquid sufficere, dici non possit, neglecto in titulo acquirentis consensu.

4. Porro distingo inter rem ipsam iusque in re & inter ius ad rem. Modus enim acquirendi non requiritur ad constitutionem iuris ad rem; titulo vero iusto opus est etiam in iure ad rem, cum quaelibet acquirendi via a legibus minime adprobetur. Vbi autem modus acquirendi in acquirendo iure in re cessat, ex legis dispositione immediata suppletur & adesse fingitur, & tunc quoque titulus efficit, vt acquisitio permittatur.

5. Sed cum HEINECCIO in *El. ad I. §. 339.* titulum in genere ad instar definitionis *causam dominii transferendi remotam* non recte dici arbitror. Nonne ita possit ipse consensus acquirentis intelligi? Nonne legislatoris voluntas? Neque circa ius in re solum, sed etiam circa ius ad rem, titulus versatur. Possit tamen, si ex antecedentibus

bus

bus satis determinata & circumscripta notio sit, per modum corollarii ita adpellari, nemo facile negabit.

6. Alia taceo, v. g. SCHILTER ad I. de vsucap. ita titulum explicat, quod sit *causa & negotium tale, quo mediante alias a vero domino alienante statim adquiratur*. Admodum obscura est definitio, idque vnum monere sufficiat, per titulum non semper aliquid *statim* adquiri, sed plerumque accedente modo; nec semper adesse *dominum alienantem*.

§. IV.

Tituli dantur varii, vt *pro herede*, quando vel α) defunctus dominus de re in me transferenda in vltima voluntate vel pacto rite disposuit; vel β) ob nexum, qui inter me atque illum intercessit, bona eius ex lege mihi cedunt; talis est consanguinitas, raro adfinitas, item vinculum coniugale, vnde defuncti consensus praesumtus enascitur atque fictus; vel aliud quodcunque vinculum, v. c. inter collegium & membrum eius, quod interdum legibus adprobantibus facit, vt bona, deficientibus consanguineis vel coniuge, fisco alias acquirenda, huic collegio cedant. In his casibus non raro solus fictus adest consensus, imputet sibi dominus, quod non ipse de bonis legitimis disposuerit. Quando vero bona eius plane vacantia sunt, in quae priuatorum nemini ius competit; in fiscum rediguntur, cum nihil aequius dici possit, quam,
res

res in quas priuati ius non habent, non in solius cuiusdam priuati, sed in communem salutem, verti. Et tunc titulus proprie est *pro vacantibus*, & adquisitio rei nullius restricta; in ereptitiis vero titulus continetur in delicto. Ceterum parum refert, vtrum generaliori adpellatione titulus comprehendatur, an peculiari; vnde euenit vt nunc plures, nunc pauciores numero, tituli deprehendantur. Semper ad leges respicias, & num adfit in casu proposito titulus, nec ne, statim adparebit.

§. V.

Titulus iniustus est, qui legibus est conformis; sin minus, vocamus iniustum, qui ideo ex iis, quarum respectu iniustus dicitur, legibus titulus plane non est, licet ex nonnullorum sententia verus titulus videatur, cum in errore versentur. Vnde in genere de titulo loquentes illum intelligere solent, vt solum efficacem; non hunc, & ita titulum & modum ad transferendum dominium sufficere docent. In qua iusti & iniusti adpellatione, vti semper, ita & in titulo, ad certas leges respicimus, & quidem, quibus illi, de quorum acquisitione sermo est, obstringuntur. Titulus v. c. pro lusu iure Rom. est iniustus, hodierno iure non vbique est. Tit. pro raptu aliorum quam hostium intuitu apud nos vt iniustus reprehenditur: apud multas barbaras gentes alia rei est facies; & ita porro.

B

2. Ha-

2. *Habilis ad transferendum dominium titulus est, ex quo possumus dominium adquirere; inhabilis, ex quo non possumus, quamvis aliud forsitan ius in nos deuolet.*

3. *Titulus onerosus est & lucratiuus, prout adquisitio vel cum onere coniuncta est, vel non.*

4. *Superesse videtur diuisio in titulum remotum & proximum, ille qui iuris in re acquirendi iustam causam sistit; hic qui alium supponat nec ad illud acquirendum sufficiat, qualis e. g. est pro domino, possessore. Ita in libello causam vel titulum iuris in re proximum & remotum edere suadent; recte quidem, sed titulus iste proximus non est proprie titulus vel causa, qua re ius in re competat. Est modo qualitas, sub qua quis aliquid facit factique suscipiendi, dummodo iuris praetensi possit esse legitimus effectus, iusta causa & titulus, licet ius in re quomodocunque adesse inferat, deficiente tamen in titulo illo iustae eius acquirendi, siue ratione ipsius facientis, siue alius cuiusdam, v. c. mandantis, causae demonstratione. Quamuis igitur causam iuris in re non commonstret; cum tamen olim quilibet character impressus, quaeuis inscriptio, dicta fuerit *titulus*: non mirum est, quod quaelibet qualitas, sub qua aliquid fit, quaeque facti suscipiendi, v. c. actionis contra alterum instituendae, fructus a fundo separandi, iustam causam continet, titulus dicatur. Et ita tituli pro mandato, pro suo, pro herede cet. intelligi debent.*

DE

DE MODIS ADQVIRENDI.

§. VI.

Nunc ad MODVM ADQVIRENDI me conuerto, quem dico esse *omne illud quod efficit, ut res vel ius in re alicui ex titulo quodam iam re vera adquiratur.* Vox Medii non admodum apta videtur per ea quae supra de titulo disputauimus, & non semper ipfi eo consilio modum adhibemus, v. g. in accessione, praescriptione. Modum locum habere tantum in re ipsa, vel iure in re adquirendo, supra adnotaui. Sed qua re tituli in eius definitione meminerim? quaeri poterat. Scilicet, modus non est sola causa acquisitionis, sed concurrens cum titulo; & hinc est quod modum per *causam dominii acquirendi proximam* cum HEINECCIO c. l. non definiuerim, cum non sola sit causa, & titulus forsan causa remota; sed concurrat titulus, l. 31. pr. D. de adq. rer. dom. *Nunquam nuda traditio transfert dominium, sed ita si venditio aut aliqua iusta causa praecesserit propter quam traditio sequeretur.* Ambigua etiam est haec notio, v. §. III. n. 5. & axiomati magis, quam definitioni similis. Porro, idem illud, quod titulo accedente modum constituit, sine titulo non est modus, v. c. actus dandi rem de manu in manum; qua re titulus merito supponitur. Adieci: *Iam re vera*, cum per modum dominii adquisitio absoluat, v. §. I. Idem sibi vult b. BOEHMER. ad D. tit. de adq. rer. dom. dum

per illum immediate aliquid adquiri, recte docet; simul autem Medium quo mediante fiat adquisitio, obscure dicit.

2. Quidnam vero illud est, quod modum proprie constituit? Esse solet motus aliquis, & in specie nonnunquam actus humanus, raro sola huius omisso; de quibus paulo post plura.

3. En tibi igitur inter titulum & modum discrimen. Ille infert possibilitatem moralem acquisitionis, vnde plerumque antecedit; per modum iam in continenti res nostra fit: tituli ratio magis est idealis; modus consistit in motu quodam & facto, raro in sola facti omissione, conf. §. X. titulus etiam circa ius ad rem versatur; non modus.

§. VII.

1. Commode diuiditur modus in *legitimum* & *illegitimum*, ille & per se legibus conformis est, & iustum supponit titulum. Ita solus alterius actus plantandi non est nobis modus acquirendi legitimus; conditio, s. *radices* agere, accedere debet.

2. Diuidunt quoque modos in *iuris gentium* & *ciuilis*, legibus ipsis praeiungentibus, §. II. I. de rer. diu. & l. 1. pr. ff. de adq. rer. dom. Illi habentur *occupatio*, *accessio*, *traditio*: qui tamen modi apud nos non pauca iuri ciuili debent; & posterior ex iure nat. ad translationem ipsam non est necessarius. In his praecipui sunt: *praescriptio*, quatenus iuris nat. non est, *aditio hereditatis*, *agnitio bonorum*

norum possessionis], atque *fideicommissi uniuersalis restitutio*.

3. Denique modus solet diuidi in *originarium* & *deriuatiuum*. Ille supponit, rem acquirendam esse nullius: hic, rem istam tempore acquisitionem immediate antecedente dominum habere, a quo in nos deuoletur. Quod quidem vi vocis conuenire videtur. Ita vero occupatio non simpliciter ad originarium pertinet, cum in bellica non res adsit nullius. Sin itaque & hanc ad originarium referas, modi originarii notionem esse oportet, vt sit modus, vbi cuiusdam proprietarii in acquisitionem nostram consensus attendendus non est: & tunc accessio, quae ex priori notione etiam ad deriuatiuum spectat, & solum secundum quid originarius modus dici solet, simpliciter ad originarium modum referenda erit.

§. VIII.

OCCUPATIO est modus acquirendi naturalis, qui in adprehensione consistit, ex tit. pro re nullius vel pro hostili. Adprehensio est declaratio animi rei nobis habendae, in tota re acquirenda per factum congruum, quo in potestatem scil. nostram redigatur, ita suscepta, vt plenos domini effectus in re acquirenda iam exercere possimus. III. A LEYSER in Med. ad ff. Sp. 439. M. I. redactionem in potestatem necessariam esse, neque adprehensionem sufficere, dicit. Recte quidem, si non congruam adprehensionis notionem

tionem cum nonnullis tribuas. Sed re vera illam redactionem adprehensio continet: iam voci inest, ut res mobilis manu capiatur & sic dominii effectus exercentur, vel saltem exerceri possint. Quod si ad reliquas res adplicetur, tali facto indicat opus esse, quo idem efficitur. Idem circa bellicam obtinet; si vero res hostibus erepta unius concitium fuit, antequam ab hoste in praesidia redacta sit, in civium fauorem ac solatium, praesertim cum maior adhuc rei recuperandae spes fuerit, ex legis dispositione hostilis plane non habetur, l. 5. §. 1. ff. de capt. & postl. Re itaque hostili deficiente, nulla, quaecunque sit, eius adprehensio ob id ipsum effectum habere potest, ne deductio quidem in praesidia nostra. Re vera autem res hostilis iam facta & ab hostibus solum ob vim maiorem, contra quam nec praesidia valent, amissa est. Nunquam enim ad dominium id requiritur, ut contra quemvis tueri possimus; alias nemo fere rerum suarum foret amplius dominus. Quare dominus rei esse quilibet potest, licet vi maiori resistendi potestas deficiat.

2. Species occupationis sunt *venatio*, *inuentio*, *occupatio bellica*, quibus haud immerito adiungas *capturam stricte dictam* & *occupationem stricte dictam*, de occupatione accessoria, a Titio adprobata, v. §. XII. n. 4.

3. *Venatio* est ex mente iuris Rom. *occupatio ferarum bestiarum ex tit. pro re nullius*. Quam hodie longe se aliter habere, omnes fatentur.

4. *Inuentio est occupatio rerum inanimatarum mobilium*

lium ex titulo pro re nullius. Haec quoque species nostris moribus tantum in parui momenti rebus occurrit. Ad inuentionem referendam arbitror *thesauri* acquisitionem, consentientibus BERGERO *in oec. iur. L. II. T. II. §. 13.* HEINECCIO *ad l. §. 351.* & aliis. Titulus est pro re nullius; quem procul dubio supponit: non adest, qui dominium docere possit. Sed hic euenit, quod etiam alibi, ut res ista nullius per specialem legis dispositionem non, quod probe adtendas, cuiusque acquiri possit, sed, cui leges hoc tribuerunt, domino fundi & certa ratione inuentori atque fisco, vel forsitan huic soli per speciales leges. Specialius pro thesauro dici titulus posset. Si vero ob magicas artes adhibitas fisco cedat, ob delictum adquisitio eius amissa fisco obuenerit. Modus consistit in adprehensione, antequam non acquiratur, neque priori fundi domino, neque ob id ipsum eius heredibus. Itaque inuentionis natura hic plene se exferit. Fortuita adquisitio locum non obtinere potest, quod Struuius aliisque visum, deficiente tamen accessionis notione, uti tum ex eius natura in genere, tum praecipue ex acquisitione, quae a fisco vel detegente fit, perspicitur. Consentient leges ad inuentionem referentes, §. 39. *I. de R. D. l. 31. §. 1.* & *l. 63. D. de adqu. rer. dom. l. 1. C. de thes.* Nec obstat, quod non cuiilibet inuentori simpliciter acquiratur, cum adquisitio eius restricta. Porro adquisitus non accrescit fundo alius rei singulari, sed uniuerso adquirentis patrimonio, conf. §. IX. Vnde nec dimidiam, domino fundi a detegente relinquendam, ad accessionem

a b.

ab b. BOEHMERO *ad D. L. XLI. T. I. §. 31.* recte referri colligitur; notio eius deficit & detegens totum thesaurum occupare nequit, qui ideo res nullius permansit; & si totum possideat, reddere dimidiam debet domino adquirendam.

5. *Occupatio bellica* est occupatio iurium, rerum & personarum hostilium ex titulo pro hostili. Titulus non est pro re nullius; quis quaeso sibi persuaserit, res in hostium patrimonio constitutas nullius esse? Sed consensum hostium in talibus rebus adquirendis adtendere non tenemur, cum ius nobis competat illos coercendi & ad praestanda nobis quae debent cogendi. Fictione, quam supponit HEINECC. *El. iur. germ. Tom. I. Lib. I. §. 87.* nec iure nat. nec iure hodierno est opus, nec in legibus Rom. agnoscitur. Confusam vero rei nullius notionem immiscet IDEM *ad I. §. 348. lege tamen I. §. I. ff. de adqu. vel om. poss.* ad quam prouocat, nihil aliud inferente, quam quod dixi, res hostiles a nobis recte posse adquiri; consensum cuiusdam proprietarii vt adtendamus necesse non est, per inde ac in re nullius, ex alio tamen fundamento. Eandem sententiam ab Ill. A LEYSER *in Med. ad ff. Sp. 439. M. I.* iam adprobatam video.

6. Tres istae occupationis species in omnium ore verfantur; sine dubio autem quaedam omittuntur. Nonne occupari possunt bestiae, quae sunt nullius, nec tamen ferae, forsân quia tenerae adhuc vel alias mansuetae? & nemo nos tales venari facile dixerit. Quod iam adtendisse videtur

detur III. A LEYSER dum omnia animalia a natura fera esse in *Sp.* 440. *M. I.* dicit, quod ipsum nobis non obstat; tenerae adhuc aetatis esse possunt, vulnerata & laesa, imo mansueta ab aliis derelicta: quae omnia sine quadam vi, persecutione & insidiis capiuntur, ut ideo venationis vox apta non sit. Nonne porro res nullius inanimatae immobiles occupari possunt? Prior species *captura in specie*, (voce *capturae* leges ipsae hic utuntur, v. *tit. I. de rer. div.*) posterior *occupatio stricte dicta*, dici commode posset.

§. IX.

I. ACCESSIO est *modus acquirendi, quo res quaedam nostra, vel minimum forma nobis auctoribus rei data, re quadam quae iam nostra non est ex tit. pro re nullius vel praesumpto fictoque domini consensu augetur.* Vis vocis requirit, ut rei cuidam nostrae incrementum accrescat, v. c. nata in flumine insula sit pars fundi, ut eo nunc vendito illa simul in emptorem translata intelligatur; id quod fit per ipsum modum; in aliis modis aliter res se habet. Quidnam autem in accessione modum constituat, in singulis speciebus brevissime poterit exponi. Vulgo in accessionis definitione vocem *Accedere* obscure retinent: quod quidem non facit HEINECC. l. c. sed illam, nescio quo fato seductus per *Ius* definit, & per *rem nostram* ipsum intelligit patrimonium, ut ex §. 376. apparet, quod dici nequit. Nam & per occupationem & traditionem illud augetur,

C

getur, licet non simul per solum modum certa quaedam res nostra.

2. *Accessio* est vel *naturalis*, quae fit ope solius nat. vel *industrialis*, quae solo facto humano fit; vel *mixta*, ubi natura & factum humanum concurrunt.

§. X.

1. Ad naturalem pertinet *insulae ortus*, *alluvio*, *co-alitio*, *alveique a flumine derelictio* facta. Num foetura quoque, uti vulgo statuunt? Ego quidem non putaverim, subest solus effectus dominii vel alius iuris, v. g. usufructus. Nam *partus antequam edatur mulieris portio est vel viscerum*, l. 1. §. 1. ff. de ventre insp. Et foetus est in *pecudum fructu*, l. 28. pr. ff. de usur. & fruct. Hinc est, quod *agni & hoedi & vituli statim pleno iure sint b. f. possessoris & usufructuarii*, si de his quaeritur, §. 19. I. de R. D. l. 6. ff. de adq. rer. dom. Vti ergo dominus fundi ad fructus lucrandos nec singulari tit. nec modo indiget: ita neque hic femellae dominus: Ex tit. & modo, qui iam adfuit, non integrum iam dominium competeret, si effectus deficeret percipiendi fructus sibi que habendi foetus; dominio toto adquisitio, vel etiam usufructu cet. haec quoque pars simul adquisita est. Cui sententiae ipsa naturalis rerum conditio fauet; foetus semper, ex veriori quidem physicorum doctrina, in femella iam adfuit ac latuit; fructus in arboribus aliisque plantis non minus: incrementum modo

do

do ex nutrimentis naturalibus capientes paulatim euoluuntur; ideoque in fundo & femella acquisitis iam adfuerunt atque simul acquisiti sunt. Si vero noua femina plantaeque fundo adiciat, in illis fructus futuri etiam iam latent & ad dominum pertinent, & de fundo acquisito dispositio non minus domino competit. Quare noua acquisitio deficit, ut alius cuiusdam iuris, v. c. domini, iam nostri sunt. Et ad accessionem non referendam foeturam esse, cum exclusus femellae foetus, nullo licet domini facto interueniente, matris pars non maneat; (uti nec fructus partes fundi post separationem) iam docuit VINNIUS qui peculiarem tamen modum ibi statuit, ad §. 19. *I. de R. D.* Nec modus esse potest exclusio partus, cum & ante illam acquisitus sit. Ecquis enim impedit dominum femellae foetu ad anatomen v. c. uti, antequam naturaliter sit editus? Et licet masculus femellam impraegnans huius domini non sit; masculi tamen dominus foetum non acquirit, *l. 5. §. 2. ff. de rei vind.* non magis quam si quis operas in agri alieni cultura collocauerit, ut fructus prouenerint: tunc in re ipsa ius non competit. Nec leges unquam ad accessionem ut modum peculiarem foeturam retulerunt, sed decepti interpretes videntur verbis *Eodem iure in §. 19. I. de R. D. & l. 5. §. 7. ff. de adq. rer. dom.* connectentes illa simul cum inuentione, captura hostium, de quibus paulo ante sermo erat, & ita singularem in foetura acquirendi modum nat. deprehendentes. Sed verba ista solum spectant ad antecedentia: *Iure nat. iure gentium*, ut, foeturae

turae acquisitionem naturalem esse dominii effectum, tantummodo doceatur.

2. IN *INSULA* in flumine nata, iure Rom. vicinis in littore praediis adquisita, tit. est vel pro re nullius, vel saltem consensus domini particularum terrae fictus. Modus est ipse motus quo oritur. Male ad occupationem refertur, α) factum quo adquisitio intenditur, s. adprehensio, deficit, β) accrescit certae rei, praedio. Est insula pars alvei denudata, qui ipse vicinorum est & solum quantum flumen illum occupat, publicus a Romanis dicitur, *VINN. ad §. 22. I. de R. D. n. 6.* Et insula ideo vicinis praediis tribuitur, quia ex eorum particulis ab aqua in vnum locum coniectis, suboriri solet, & ideo vicinorum manere aequum erat. Noua tamen intuitu huius vicini fit adquisitio, quia terra ista iam erepta ipsi erat & facile aliis potuisset vicinis praediis adpelli, nec eius dominium demonstrari amplius poterat. Eadem ratio est *ALLUVIONIS*, qua paulatim & latenter terra fundo alieno adiicitur. *COALITIO* est accessio, qua accrescit terra, vi fluminis semel & simul abrupta. Consistit modus in ipso adpulsu ad fundum ac in $\tau\phi$ cohaerere cum illo, utque arbores radices ibi egerint. Tit. respicit ad consensum fictum, ne res perdantur separatione. In *ALVEO* derelicto modus est ipsa derelictio eius a flumine facta, tit. est pro re nullius, cuius adquisitio hic solum ad vicinos iure Rom. spectat. Naturalis igitur accessio semper consistit in motu quodam inanima-

animato. Et iuris Rom. placita, nisi lege vel consuetudine aliud inualuerit, omnino hodie sequimur.

§. XI.

1. Ad *industrialem* accessionem spectat *specificatio*, *adiunctio*, *commixtio*, *confusio*; & eodem iure plerumque *fatío*, de qua & *plantatione* infra.

2. SPECIFICATIO est *accessio*, qua *res aliena* *adquiritur illi*, quo *auctore noua forma bona eius fide rei data est*, a qua *ad priorem reduci nequit*. Quatenus enim ipsum actum, quo noua forma producitur, in genere denotat, consideranda hoc loco non venit, sed tantum quatenus est modus. Titulus continetur in consensu, plerumque ficto, ne res perdantur, utque ad eum perueniant, cui maxime videntur utiles. Modus consistit in ipso illo specificandi actu. Quamuis vero proprie ad accessionem pertinere non videatur, cum vi eius non rei corporali, sed formae, aliquid adiciatur; quoniam tamen ab acquirente forma proficiscitur & huic res aliena accrescit, adeoque nostrum augetur alieno; ad accessionem optime referenda censetur. Disf. VINN. ad §. 25. I. de R. D. & ad occupationem refert. Sed addo: α) rei nostrae aliquid non solum motu inanimato accedit, sed & facto humano, β) factum hic non animo acquirendi suscipitur, si per illud re vera adquisitio fit & b. f. adest, hinc adprehensio, &, cum nec

res hostilis vel nullius supponatur, occupationis notio, deficit; 7) certo euidam, formae, aliquid accrescit.

3. Dubium circa definitionem suboriri posset, quod *TITIVS in iur. privato Rom. Germ. I. III. c. V. §. 31.* & alii, si specificans materiae simul pro parte sit dominus, simpliciter rem adquiri doceant, licet ad priorem formam reuerti possit; quod inferre §. 25. *in f. I. de R. D.* videtur. Sed salua res est, verba vltima necessarium modo confectarium regulae paulo ante datae exhibent. Si enim quotiescunque res ad priorem formam reduci nequit, specificans suam facit; vt tunc quoque fiat necesse est, si & formam rei dedit, & materiae pro parte est dominus: nam tunc casus, quem regula supponit, omnino adest. Quod sibi volunt verba; *Non dubitandum est*, & exempla data de forma, a qua reduci nequit res, idem loquuntur. Sin vero mens esset, qualem dis. supponunt: vt regulae exceptio proponatur; alia sine dubio exempla, vnde adpareat, prolata fuissent. Nec particulae adiectae, quae oppositum mutationemque regulae suadeant. Itaque cum a dispositione expressa sine expressa restrictione vel alias necessaria recedi non debeat, nec in l. c. quidquam a regula data diuersum dispositum sit, regula ista plane subsistit; vbique ad specificantem respiciendum, qui tamen rem tunc solum acquirit, si forma reduci non potest; non, si potest, licet ille pro parte materiae dominus sit. Tunc ad materiam adtenditur, & vterque materiae suae dominus manet, competente vindicatione. Nec maior, quam si in mate-

materia profus aliena reductio fieri debet, iniuria existit.
 Consentit VINN. ad §. 25. I. de R. D. n. 6

§. XII.

ADIUNCTIO ex iure Rom. est *accessio industrialis*,
 qua res quaedam nostra principalis re aliena ut accessoria
 augetur, a qua non amplius, saltem sine laesione, sepa-
 rari potest. Hodie bonam fidem requiri puto, de qua re
 infra. Adiunctionis autem vox ex definitione merito ex-
 pungitur. Recte HEINECCIUS huc refert *inclusionem*,
adferruminationem, cui adplumbaturam addo, *in texturam*,
inaedificationem, *scripturam*, *picturem*, quas alii ut di-
 uersa accessionis genera considerant, cum potius verae sint
 adiunctionis species. Satio quatenus est accessio mere in-
 dustrialis, v. §. 14. ad illam recte referri non minus potest:
 ipsae leges similitudinem inter sationem atque scripturam
 & inaedificationem reperiunt, §. 32. 33. I. de R. D. adiu-
 ctionisque idea perspicue se offert. Interdum etiam, ra-
 rius tamen, *plantatio*, si quis scil. in fundo alieno sciens
 plantauerit, v. §. 14. *inf.* Conf. §. 32. I. de R. D. Titu-
 lus in consensu praesumpto ac ficto se fundat; modus est
 ipse actus coniungendi. Sed scriptura & pictura specifi-
 cationis species esse videntur! Cum vero ipsa charta & ta-
 bula non mutantur, nec alia partium dispositio proueniat,
 sed alterius solum litterae accedant, vel imago, ita ut nec
 tota

tota exterior facies immutari solet; cum porro nec frumenti excussio, manente eadem granorum specie partiumque dispositione, & integumento solum detracto, ad specificationem referatur, l. 7. §. 7. *D. de adque rer. dom.*: leges nostrae nouam hic formam non deprehendentes ad rem principalem respiciunt. Quenam illa sit, iterum ex legibus in dubio diiudicatur, quae illam ponunt in scriptura chartam esse, in tabula imagine ornata picturam, non ex pretio rem principalem plerumque aestimantes, §. 26. *I. de R. D.* ibi: *Licet pretiosior sit purpura*; sed ex eo, cuiusnam rei usus sine alia esse possit, v. c. aedificii non sine solo, nec litterarum sine chartis, cf. l. 9. §. 1. *ff. de adque rer. dom.* in pictura autem regulam istam negligentes ob per magnum eius pretium ac fauorem. Eandem in scriptura sanctionem natura rei & aequitas postulabant, quam hic plerique hodie sequuntur, iuris patrii principiis suffulti v. VINN. *ad §. 23. I. de R. D.* HEINECC. *El. i Germ. T. 1. L. 11. §. 93.*

§. XIII.

COMMIXTIO est *accessio, quae fit in plurium rebus aridis, sine dominorum, vnius saltem, consensu ita mixtis, ut separari facile nequeant.* Vocem: *Miscere*, satis claram & aequipollentibus clariorem existimo. Si omnium fiat consensu, reuera permutatio est, quia vere dominus consentit, quod & de confusione dicendum. Siue autem

res

res aridae casu, siue folius miscentis consensu, misceantur; ex iure Rom. communes non sunt, quilibet res suas retinet, §. 28. *I. de R. D.* Reuera tamen communio adest, cum res separari nequeant, ill. a LEYSER *Sp.* 449. *M. I.* & vterque res quasdam alterius acquirit, licet suarum quasdam perdat, nam accessio non semper gratuita est. HEINECC. vero *El. i. Germ. c. l.* ex aequitatis & iuris Germanici ratione, vnus facto alteroque inconsulto commixta relinquenda esse commiscenti docet refuso pretio, si alter nempe rem relinquere malit.

§. XIV.

CONFUSIO est accessio, quae fit in plurium rebus quocunque modo fluidis ita, vt separari nequeant, casu mixtis sine dominorum consensu, aut etiam in fluidis eiusdem materiae facto vnus vel quorundam. Difficilis eius videtur a specificatione distinctio, sed ita puto distinguendum: si omnium fiat consensu, est permutatio, vti iam obseruavi §. XIII. Si vero sine consensu dominorum casu facta sit mixtura illa, ad confusionem vt peculiarem accessionis speciem plerumque pertinet. Nam res tum communes fiunt, §. 27. *I. de R. D.* vterque quasdam alterius res accipit, cum separari singulae nequeant. Si ab vno facta, HEINECC. *ad I.* §. 371. tribuit confundenti in genere, qui tamen casus, quotiescunque diuersae materiae adsint, vt noua oriatur species, v. g. mulfum, ad specificationem spectat, vnde c.

D

§. 27.

§. 27. I. eius plane non meminit, mulfumque ac emplastrum productum ad specificationem in §. 25. I. eod. refertur. Quare si materia separari nequeat, specificantis est, l. 5. §. 1. ff. de R. V. Quae tamen lex obstare videtur; sed lectus falso, in metallis confusis materiam manere supponit, nec ut in mulsio commisceri. Revera ita commiscetur, ut recte particulae cohaereant, & ubi v. g. partes auri sunt, etiam proxime adsint partes aeris, sicut in aliis speciebus. Quare uti aurum & argentum commixtum novam materiam, electrum, constituunt, §. 27. I. de R. D. ita & aurum cum aere confusum suo modo vnam efficit materiam. Si denique eiusdem materiae fluida sint, communes ex iure Rom. esse censentur, l. 3. §. 2. ff. de rei vind. conf. l. 5. §. 1. eod. hodie vero commiscantis volente altero sine dubio erunt, cum talis mixtura alteri vel reliquis omnibus utilis esse non soleat.

§. XV.

SATIO ET PLANTATIO ad species *accessionis mixtae* referri solent; recte quidem plerumque posterior, ubi & coalitio necessaria, l. 7. §. 13. de adq. rer. dom. satio non indistincte, cum praeter ferendi actum, ad quem, credo, natura non concurrit, nihil leges requirant ad acquisitionem, l. 9. pr. eod. §. 32. I. de R. D. licet ad procreandam ex semine plantam natura sine dubio opus sit. Unde potius industrialis est accessio. Sin vero semina
maiu-

maiuscula paucioraque sint, vt commode possint e terra iterum erui, ante coalitionem non cedere fundo arbitror, paritate rationis in plantatione, imo & aliis accessionis specibus, commotus. Et tunc demum est accessio mixta Si vero quis sciens in alieno solo plantauit & semina sparsit; haec vt & plantae ob culpam eius statim solo ex iure Rom. cedant arg. §. 29. *in f. l. de R. D.* Et tunc mere industrialis tum satio, tum plantatio est.

2. Addunt perperam *fructuum perceptionem*; vero enim domino singularis modus opus non est, cf. §. X. n. i. m. f. possessor fructus non acquirit; b. f. possessorem, qui consumptos acquirit, §. 37. *I. eod.* huc pertinere aiunt, cum tamen iure ficti dominii suos faciat. Nam fictum dominium effectus, quos leges tribuunt, eodem modo habet, quam verum. Itaque simul ac quis b. f. iustoque titulo, accedente debito modo, dominium fictum, rei sc. alienae, adeptus est; eius effectus, consumptos fructus retinendi, eo ipso iam adest, vti in vero ius fructuum indistincte acquirendorum. Quamobrem quod ad fructus adtinet, loco domini paene esse in l. 48. *pr. ff. de A. R. D.* dicitur. Denique non obstat, quod leges sub eodem; vbi de modis agitur, tit. perceptionis illius mentionem faciant, cum & de donatione v. c. legatis aliisque loquantur. Neque accessionis notio respondet, cum non rei certae, sed toti tantum patrimonio, fructus illi consumpti accedant.

§. XVI.

Quatenus *bona fides* in accessione attendenda sit? disquiri meretur; multa hic obscure pertractata videntur,

nec satis sibi inuicem leges conuenire. α) in *specificatio-
ne* b. f. necessariam esse, & alias rem penes priorem permanere dominum, docet *l. 12. §. 3. ff. ad exhib.* Ratio quidem legis, quod ex re aliena factum rectius prioris sit domini, Sabini doctrinam sapere videtur, quae hic, media recepta sententia, absolute adprobata non est; cum tamen *l. c. casum m. f. specificantis* expresse supponat & *§. 25. l. c. r.* eius in specie non meminerit; dispositio ista, concurrente nat. aequitate, procul dubio obtinet, cf. *VINN. ad c. §. 25. n. 2. β)* in *adiunctione* b. f. ex iure Rom. non requiritur; *§. 26. l. de R. D.* satis est euidentis, purpuram cedere vestimento, licet furto ablata sit; & solum contra ipsum furem actionem furti & ad pretium petendum conditionem furtiuam dat, ita vt si pretium a fure non liceat consequi, a quolibet possessore id conditione petere fas sit: purpuram vero istam, vt rem extinctam, non posse neque a fure, neque alio possessore, vindicari, sed tantum condici. Idem sibi vult in pictura *§. 34. l. eod.* Concedit quidem tabulae domino contra pingentem vtilem actionem vtque hic in *m. f. constitutus* ne impensam quidem petere possit; sed tantum obtinet adquiescente pingente. Quem, si velit, domino tabulae praeferrere, vt rei principalis dominum, nullum dubium est ob ipsum *§. 34. c.* Et in *l. 9. §. 11. ff. c. r.* recta vindi catio huic permittitur, illi utilis solum. Si vero tabulae dominus in malam fidem inuehatur, furti actio, eoque ipso simul conditio ad pretium consequendum, in ipso *§. 34. l. datur.* Et rem ipsam restituendam non esse, ratio

ratio §. 26. *I. eod.* demonstrat. Hinc VINN. *ad c.* §. 34. *I. n. 6. m. f.* pingentem impensam perdere, in genere minus recte statuit atque rem principalem ab accessoria non satis distinguit. Qui hanc illi sciens rem esse alienam adiungit, absolute perdit ex iure Rom. illius dominus accessoriae simul dominus est: quod ut ita eueniat, sola proprietarii culpa efficit. Vnde qui sciens in alieno solo aedificat, §. 29. *I. de R. D.* in aliena charta scribit, §. 33. *I. eod.* materiam & impensam scripturae ex iure Rom. amittere; & eodem modo, qui in fundo alieno sciens seuit vel plantauit, non mirum est. Hodie quatenus alter ex ea re locupletior fit, restitutio pretii iniungi assolet. Dominus autem rei principalis accessoriam, licet *m. f.* coniunxerit, suam facit. Ergo ex iure Rom. *b. f.* in adiunctione non necessaria: hodie puto esse ex iuris can. & aequitatis principiis; ex illo quidquid non ex fide proficiscitur, *f.* certa persuasione de eo quod rectum est, peccatum reputatur; multo magis quod certae iniusti scientiae originem debet: & nos aliis *m. f.* nostra aliquid inuitis eripere, aequum dici nequit: potius alterum, refuso picturae cet. pretio, totam rem si velit acquirere, aequitatis est, quia non in mala fide versatur suamque rem recte retinere vult: non, qui *m. f.* laborat. Ne dicam, medium vindictae & satisfactionis per furti actionem apud nos cessare, & alibi etiam in hac doctrina a Rom. placitis, e. g. in scriptura, confusione, recedi. *y)* Circa commixtionem & confusionem non facile suboriatur dubium; si alter pretium rei a

supra

D 3

com-

commiscente petit, hodie admitti solet: suum si vult retinere, tantum adiudicatur, quanti eius materia est, ex ipso iure Rom. d) Et in fatione pretio contentum feminis dominum, si separari a solo nequeat, esse oportet. Si possit, & coalitione opus fuerit, idem iuris est ac in plantatione. e) In plantatione, si planta radices egerit, absolute solo ex iure Rom. cedere arbitror, ob eandem ac in aliis adiunctionis speciebus rationem, ne res per separationem laedantur & vt accessorium principale sequatur. Hodie si dominus plantam spreto illo periculo vindicare velit, omnino licet; nam periculum est ipsius, & quod planta ex alieno solo nutrimentum ceperit, ex sola domini huius soli culpa est. cf. n. β) in f.

§. XVII.

Disf. in genere circa accessionem *TITIVS in i. priv.*
R. G. L. III. c. 5. §. 17. sqq. dum accessionem naturalem sub *occupatione accessoria* complectitur. Sed ab usu loquendi secedit, ipsis legibus conformi, *l. 56. ff. de A. R. D.* imo factum illud adprehensionis, eoque ipso occupationis idea, deficit, & accessionis vox, cum minus principaliter aliquid adquiri, alii cuidam rei accrescens vt pars quaedam, aliter ac in aliis modis, ostendat, admodum est idonea. Idem c. l. §. 25. accessionem industrialem atque mixtam, ne forsan dubium circa istam doctrinam moveretur, non modum acquirendi esse, sed viam tantum
 adqui-

adquisitionis, contendit, forsan, quia acquirens pretium refundere debet, conf. eius §. 27. Sed non omnis modus ex titulo lucratiuo est, nec dominus rem alteri relinquere teneretur, si leges ibi peculiarem modum acquirendi non constituisent; vel quia ibi non semper in solo facto humano consistit, conf. eius §. 9. quod tamen modi non nimis anguste concepti notio vera non postulat, imo ipse alluionem cet. occupationis accessoriae nomine vt modum agnoscit, conf. eius §. 17. 18. vel praesertim quia modus & titulus simul existunt, quod vero & fit in praescriptione. Et quare accessio magis erit sola acquisitionis via, quam traditio? cet. Omnino hic aliquid requiritur praeter titulum, & quo existente titulus ipse demum existit, vt tamen a se inuicem longe distent & diuersi sint: quare quaeso modus dici non debet? cuius idea perspicue se offert.

§. XVIII.

I. Ad TRADITIONEM progredior, quae est *modus acquirendi, quo dominus, vel qui in eius utilitatem de bonis illius disponere potest, ex vero suo consensu mediante facto humano, ex utriusque partis intentione eo nomine suscepto, rem vel ius in re in alterum re vera transfert.* Ergo vera eius notio a praescriptione satis differt; modus ille in facto hominis consistit, & titulus est verus consensus, legitime datus. In venditione semper sub conditione tacita:

cita : si pretium solutum fuerit aliove modo satisfactum, fieri, nec nisi hoc praestito dominium transferri, ex §. 41. I. de R. D. satis constat.

2. Datur *vera* & *quasi traditio* ; illa fit in rebus corporalibus : haec in iuribus per quietum exercitium peragitur.

3. Est porro vel *vera*, alio quidem ac priori sensu ; vel *ficta*, & haec a legibus interuenire fingitur, licet iam non interueniat. Ad veram refero etiam *symbolicam*, quae non res ipsa datur, sed res per signum loco eius datum in alterum transfertur ; & traditionem *longae manus*, quae est illa, quae res per demonstrationem in eius praesentia in alterum transfertur. Nam illae non minus verae sunt, quam quae fit quieto exercitio, inductione in fundum cet. ubique factum humanum vere ex praesenti tit. interuenit. *Brevis manus traditio est traditio ideo ficta, quia acquirens rem iam possidet, licet ex alio quam qui nunc supponitur tit. adque dominium inhabili.* Factum enim illud dationis cet. cum iam interuenerit, repetere superfluum foret. Vti vero in genere quaelibet missio in possessionem & traditio vocatur, licet non conferatur ius in re, nec modus adquir. adsit : ita ficta traditio vel brevis manus in genere potest dici, quae fingitur facta esse, quia is, cui dari ex praesenti tit. quocunque possessio debebat, rem iam possidet. Quae ideo modus adquir. non semper est, & in *constituto possessorio* occurrit, quod cum pactum sit, quo quis iam ex tit. ad dominium inhabili retinere rem incipit, qui antea exha-

ex habili ad id tit. possederat; & ius in re non conferat adeoque traditionem vt acquir. modum non admittat: ad breuis manus traditionem incongrue refertur, licet improprie dicta locum ibi habeat. Et si forsan ius hypothecae simul concedatur, illud vi pacti iam competit, non ex ficta traditione.

§. XIX.

I. PRAESCRIPTIO denique consideranda occurrit. Dico illam in genere *Modum acquir. quo rem vel ius aliquod consequimur ob alterius omissum per tempus quoddam usum iuris sui, quo illam vel illud nobis antea denegare poterat.* Ius quod adquirimus est saltem facultas denegandi alteri ius quoddam, quod habebat, & quo illi interdictio, quam nunc possumus fuscipere, iure suo prohibere licebat. Ex denegatione vero ista commodum nobis oritur, v. c. ex denegato ob non usum priuilegio nundinarum, cum vicinorum, principis aliorumque interesse possit, ne valeat amplius.

2. Bonae fidei mentionem non facio, quia ex iure Rom. non necessaria semper est, nec m. f. potest vbique occurrere. Fundamentum in omissio vsu positum est, remotius in necessitate a lege imposita, rebus suis intra istum terminum vtendi. Titulus hic est consensus alterius, saltem fictus. Modus ipse consistit semper in quodam alterius non vsu & simul plerumque in rei & iuris nunc acquisiti possessione a

E

parte

parte praescribentis, quae vero non vbique adest, & praesertim in stricte dicta saepe deficit, v. g. in praescriptione priuilegii nundinarum ob non usum, accusationis criminalis: ibi praescribens nihil possidet; liber quidem v. c. ab accusatione fuit, sed ad hoc factum suscepit nullum, nihil possedit, neque ius putes liberationis illius possedisse, completa demum praescriptione adquisitum sine facto quodam. Quod praeter alios aduersus TITIVM l. c. L. II. c. 9. §. 32. obseruandum, qui ipse tamen concedere debet: *solam cessationem eius, cui ius competit, aliquando sufficere.*

§. XX.

Diuiditur in *praescriptionem naturalem & ciuilem*. Illa complectitur immemoriam; haec praescriptionem longi temporis, temporalem & longissimi temporis. *Immemorialis est illa, in qua supponitur rei acquirendae vel iuris possessio, vel saltem alterius non usus sui iuris, per tantum temporis spatium, ut hominum memoriam excedat.* Quae merito adpellari naturalis videtur, sed b. f. tunc in praescribente supponitur, iure nat. dolosum possessorem nunquam adiuuante. Non suffultam iure nat. hanc praescriptionem esse, multi existimant non leuis auctoritatis viri; ex qua ratione, ego quidem non video. Ex iure nat. modo disquirere debemus: Quis potior iure sit, quis non sit? Ille quidem, contra quem ita praescribitur, allegare potest, se dominum huius rei fuisse vel potius maiores:

res:

res: vel, se toto gaudere in re dominio, cuius tamen partem vel ius aliquod in illa, v. c. venationem in fundo, alter sibi asserat. Hic vero in quieta possessione constitutus est per tempus memoria hominum remotius; nec in casu posteriori opus consensus domini semper illi fuit, v. g. fundi; cum is excepta e. c. venatione potuerit transferri. Et licet alter dominus fuerit, hic ob illam praescriptionem satis tutus est, quia inde sequitur, ut vel expresse vel tacite maiores alterius consenserint; & si hoc non ita esset, sine dubio contradixissent possessioni. Quod attinet ad expressam translationem, salva illa possidens potest alia, ac per illam possessionem, probatione destitui, cum potuerit tum per administratorum, inimicorum aliorumque dolum & negligentiam; tum per belli, incendii & eius modi calamitates, documentis priuari, vel quia forsan de acquisitione rei & iuris nullum documentum fide alterius fretus eiusue negligentia impeditus composuit. Sin vero ob expressam translationem dominus possessionem non permittit; ex tacita ut permiserit necesse est. Nam ex ipso iure nat. tacitus consensus idem efficit quod expressus: & silentium, credo, in alterius rei nostrae usu per tantum tempus animi consentiendi satis, nec verbis expressis obscurius, declarat. Nam ius nat. verba non absolute requirit adeoque facta non minus mentem probare debent, nec factis homines consentire insolitum quid vel inauditum dici potest, utraque sunt mentis nostrae signa. Et si quis e. c. verbis obligatur prout adsunt sibi que imputare debet quod

alium ac receptum sensum illis tribuerit; si porro obligati poenitentia postea superueniens alteri non nocet; in factis haec omnia eodem rigore valent. Praesumptio etiam pro eo militat quod ut plurimum contingit & homines actionum suarum conscios esse credibile est. Quare qui tacite consentit vere consentit, non minus ac si verbis se obstrinxisset, nec recurrendum est ad praesumptiones, quae, consensu vero expresso vel tacito deficiente, cum nos tamen consentire probabile est, solum attenduntur. Hinc praesumptionem Leibnitii apud ill. A LEYSER *Spec.* 459. M. I. & b. I. CHR. CLAPROTHII *im Grundriß des R. der nat.* §. 262. quod homines ad alienationem proclives esse non soleant, non magni momenti reputo. Et si vel maxime factis specialibus alterius possessionem non agnouerit, solum tamen per tam longum tempus silentium consensum declarat. Non potuit quoque tantum, sed debuit contradicere; non necessarium est, ut rem illam habeat, potest derelinquere: nec dominia ideo sunt introducta, ut quis rem, qua ipse uti non vult, ceteris etiam, dum postea excludere ab illa intendit, possit eripere. Neque negligentia eius, vel maiorum, a quibus tamen non plus ac ipsi habuerunt, accipere iuris potuit, alteri debet nocere, qui negligentiae non est reus & operam in re collocavit ac tit. forsan oneroso adquisiuit, eodem a natura iure in rem istam gaudens, ac ille. Cum quis itaque omissio iuris sui vel rei exercitio & negligentia commissa, dum rem tamen vel ius illud sibi in infinitum asserere vellet,

let, ansam praeberet, vt alii, licet non negligentes, onerose acquirere possent, vel operas in re collocarent, quarum, si vel maxime vindicans pretium refundere vellet, difficilis foret aestimatio & probatio; cum rem illam hominum commercio, nec ipse ea vtens & alios qui vti voluerint impediens, eximeret; cum denique id ipsum medium rem sibi vel ius quodcunque asserendi foret, quod nunquam habuimus vel iam diu rite amisimus, simul ac dominus alia ac per possessionem diuturnam probatione destituatur; cum postremo ius, speciem quandam prae se ferens, exceptionibus tamen, diuturnitate temporis propter obliuionem & probationis defectum pereuntibus, facile elidendum, ex dolo vel ignorantia magna profecto specie possit praetendi: non leuis aliorum laesio contra ius nat. suboriretur ex hoc alieno facto, quam tamen dominus re, saltem per alios, vtendo facile euitaret. Quare quicumque rem vel ius retinere cupit, debet ius suum exercere, nec illud conseruaturus per immemorabile tempus potest omittere. Obiter addo, quod ex eadem ratione, vt ceteri habeant acquisitionis notitiam, in occupatione solus animus non sufficiat, sed adprehensione ex iure nat. opus sit. Ceterum negligentia administratorum id ita euenisse, dici semper non potest, cum plures ita peccare raro soleant; & minimum negligentia eorum non debet tertio nocere, ne illi quod forsan ex consensu expresso adquisiuit sub hac specie eripiat; sed ei potius, quem proxime res respicit, a quo scil. vel a cuius maioribus negligenter sunt constituti.

Neque ad dominorum absentiam prouoces: nonne fieri potuit, ut rem ante vel post illam expresse alienauerint vel ea non amplius indigentes dereliquerint? Sin curatores adhibuerint, eorum culpa tertio obesse non debet: si plane res neglecta, tacitus adest consensus, sibi damnum impudent, Breuibus: Qui sic possidet, est ubique legitimus dominus, vel ex concessione expressa possidet, vel, si hoc non ita, iuste tamen ob tacitum consensum, qui ob laesionem aliorum euitandam vel necessario adest: & quamuis negligentia aliorum interuenerit, haec auctori potius noceat & ad quem spectat, quam, ut ei, qui vel adeo ius expresso consensu quaesitum habet, vel saltem quomodocunque iuste, priori domino ubique in culpa versante, detinet, res eo nomine auferatur.

2. Haec praescriptio etiam obtinet in omisso iuris in re aliena usu, unde ut illud vel expresse vel tacite sit extinctum sequitur; si talis effectus non produceretur, alii & hic laederentur, v. c. rei dominus, cui forsitan expresse remissum, deficiente nunc casu quodam probatione; & non minus qui rem maiori pretio, ob illam omittentis negligentiam iuris istius ignari, compararunt, possunt facile laedi. Idem dicendum de iure ad rem, quod creditor ita non persequitur; ibi etiam consensus expresse vel tacite adest &, ut praesumptionem debitum extinctum esset taceam, laesio oriri posset, v. g. heredum debitoris, qui ex adquietis culpa hereditatem pinguiorem putarunt; illorum qui debitum culpa creditoris ignorantes adhuc mutuo obae-
rato

rato aliquid dederunt: ne iam adductas rationes vrgeam. Si creditor de suo iure dubitauerit, id saltem vrgere debuisset; quo casu consensus tacitus deficeret & neglectus iuris vsus.

3. Sed quodnam est *immemoriale tempus*? Illud arbitror, quod hominum coaeuorum quam de rebus gestis ex propria experientia habent, memoriam superat. Voci hoc inest, plerumque aliquid, licet ex litteris maiorum constet, immemorabile dicitur; & rei ipsi conuenit, nam hominibus coaeuis declarare ius nostrum tenemur, ne laedantur & tacite nos consentire videamur; quae omnia, existente etiam ex monumentis rei memoria, locum inueniunt, vt adeo ad illa sola, cum nec in cuiuslibet manu sint contrariaque placita postea forsan interuenerint & exceptiones alterius obliuione obruantur, respici hic non debeat; ne de turbis inde oriundis dicam, de quibus ill. a LEYSER *Sp.* 459. *M.* 1. qui testes negatius non sufficere bene simul monet. Quid vero, si initium possessionis inde constet, e. c. rem depositam fuisse, pignori datam? Quem casum a regula ill. LEYSER excipit. Ego quidem non excipio, eadem eius est ac prioris ratio; nam vbique ius ipsum adquirendum per tempus immemorabile possessum esse supponitur; etsi res antea deposita, oppignorata; nunc tamen ob consensum vel expressum vel tacitum plene adquisita est; ideoque huius praescriptionis adest fundamentum integrum. Si quidem ex re oppignorata fructus solum percepti fuerint, non foret vsucapta, quia dominium non quasi possessum est.

Sin

Sin autem successores nexus pignoratitii v. c. ignari effectus dominii nec vi, nec clam, nec precario, rei faciem mutando, rem aliis alienandam offerendo cet. exercuissent; per tantum tempus dominium vsucaptum procul dubio foret.

4. Ita in hac praescriptione non opus est numero 10. 20. annorum, qualem fateor ius nat. ignorat; nec magis persona iudicis desiderari potest, quam in iure alia ac ob praescriptionem istam ratione competente. Ita quoque corruere videtur quidquid THOMAS. *de regalibus principis in pec. diss.* profert; talia enim quorum capaces sunt semper intelliguntur. Princeps eo ipso non tenetur legibus suis, sed iure nat. obligatur & aliorum laesionem euitat: non est poena negligentiae, ill. LEYSER *Sp.* 454. *M. I.* sed malum forsan ex negligentia naturaliter proueniens, quod tertius sentire nequit; nisi omnibus notionibus confusis malum quodcunque & poenam idem esse putaueris. Nec obstat salus publ. si enim principes regalia expresse aliis toties concedunt, ita vt probatio in promptu sit, quare non attendenda haec praescriptio, expressa vel tacita concessione suffulta, quae posterior sane tam multis pro rebus principis vigilantibus saepe locum non inueniet. Plures principis administratores, si non fuerit concessa, mox animaduertent; & si non fecerint, quare non satis custodiuntur & obseruantur? Quomodo id nocebit aliis iique sub hoc praetextu iure forsan expresse adquisito priuari poterunt? Idem obtinet in illis, quorum proprietas populo attribuitur; potuit adf-

adefse necessitas alienandi, & si vel maxime is vel illi qui populum repraesentant vel constituunt tacite permisissent; possessor & tunc iustus est & hoc modo priuari nequit iure quod forsan expresso consensu concessum. Et dissentientes adeo praescriptionem 40. annorum ex iure Rom. in reliquis rebus, vbi vtilitas publ. etiam obstare & non minus interdum ac ibi soleat, contra fiscum admittere, valde miror.

8. Quam ob rem immemorialis praescriptio vera non fit, plane nescio; licet expressa adsit concessio, ob illam tamen res iam non retinetur, sed ob possessionem & alterius usum intermissum, vnde concessio expressa vel tacita demonstratur. Ceterum post alios etiam I. W. KIPPING in com. *De vsucap. iur. publ. Helmst.* 1738. ex iure nat. hanc praescriptionem admodum late deducere annifus est.

§. XX.

Praescriptio ciuili est, quae ex iure ciuili, siue humano, obtinet. Et quidem *vsucapio*, siue longi temporis praescriptio, est illa, in qua supponitur omni modo legitima possessio per 3. annos in mobilibus & per 10. inter praesentes atque 20. inter absentes in immobilibus & iuribus. *Temporalis* est, in qua vsus iuris intermissus supponitur per tempus breuius quam 30. annorum, sed aliud ac in vsucapione, v. c. biennium. Denique *longissimi temporis*, vbi vsus iuris neglectus per 30. vel plures annos; nempe 40., vel vt in lusu perditis 50. ex *l. fin. C. De aleator.* vel 100.

F

annos

annos supponitur. It. immemorialis ; si eo sensu, quia
& ex ciuilibus legibus vigorem habet, immemoriam dicas.

§. XXI.

Porro praescriptio commode in *vsucapionem late & praescriptionem stricte dictam* diuiditur: Illa est *praescriptio, qua rei alienae dominium aliudue ius in re vel ius ad rem, quo alter nobis ad aliquid praestandum tenetur, adquiritur*; haec autem *praescriptio, qua non rem corporalem vel ius in re, vel ius ad rem, sed remotis illis, ius denegandi alteri ius, quod antea competebar, consequimur.* Non sufficit definitio, qua per illam ius agendi, per hanc ius excipiendi, adquiri contenditur: re enim vsucapta iam possessa, sola vsucapio ius agendi non tribuit. Interueniente autem facto & vi praescriptionis agendi ius non raro competit, v. c. ne amplius exerceatur priuilegium praescriptum, vel seruitus. Ipsa igitur praescriptio stricte dicta non solum excipiendi ius semper suppeditat. Multis autem modis ius quoddam denegandi inde nobis oriri potest, v. g. seruitutem in re nostra antea competentem, vt fiat cum dominio nostro consolidatio; ius retinendi C. vniciales, alteri ex mutuo ideoque in genere debitos, eumque eo nomine agentem repellendi; ius denegandi accusationem criminalem, vt ex illa poena in nos statui nequeat, cet. Quae sola recensio docet, etiam hac praescriptione aliquid adquiri. Ius denegandi seruitutem, licet ius ad rem vel
nouum

nouum ius in re non concedat, nobis est vtile & fundum pretiosorem reddit; cessante nunc restrictione domini, quae vi seruitutis nobis obstabat, vt nunc liberior rei fit vsus; ob conditionem ex mutuo extinctam C. vnciales v. g. patrimonio adiciuntur: imo nihil ponas habere praescribentem, nisi debita; non minus tamen ac si eorum loco C. ab amico quodam essent donati, res familiaris augetur & tantum debiti tollitur. Et ius liberationis a poena vel adeo remissionem multae producit, vel, quod maius, carceris ac poenae corporis afflictivae; ius profecto inaeftimabile. Quare ad vnum quoque omnes illam ad praescriptionem in genere, vt acquirendi modum, referunt. III. L. B. de WOLF in *Iur. N. P. III. §. 1021.* vsucapionem *Domini acquisitionem ex derelictione rei praesumpta*, & §. 1024. praescriptionem: *Amissionem iuris proprii ex consensu praesumpto*, esse dicit. Sed vsucapio illa hanc iam includit, vt vtilior antea proposita distinctio videatur. Nec loquendi vsus acquisitionem a praescriptionis notione remouet. Denominatio ex iure praetorio prodiit, quo quidem solum excipiendi ius hic competeat. Verum ita quoque acquisitionis notio non exfulat, & posteaquam Icti de longi & longissimi temporis praescriptione disserere coeperunt; ea notio locum multo magis habet.

§. XXII.

Vsucapionem & praescriptionem in eo quoque differre, quod in hac m. f. consentiente iure canonico non

attendantur, bene multi contendunt, quorum sententiam hic plane praeterire nequeo. *Bona fides* vii in genere omnem animi integritatem, & *Mala fides* quemuis dolum, indicat: ita in specie & ratione rei alienae detentae bona fides est: *Ignorantia id quod animo nobis habendi vere vel quasi possidemus, esse alienum quid & mala fides scientia id quod tanquam nostrum retinemus, nec alteri praestamus, ei iure perfecto deberi.* Ill. LEYSER *Spec.* 454. M. 7. ad b. f. etiam refert, si quis consensu domini possidere credat. Si vero satis constat de consensu ex verbis vel factis; non amplius adest, deficiente re aliena, b. f. proprie dicta; res iam plane nostra est ex domini vero consensu; nec magis adest, si animus rem plane nobis habendi deficeret, vel de consensu nobis non satis constaret. Itaque cum ius can. ut rem ipsam attingamus, in c. 5. *X. de praescript.* sanciat, *ut nulla antiqua dierum possessio iuuet m. f. possessorem; & in c. ult. X. eod. Ut quidquid non est ex fide peccatum fit - - unde oporteat praescribentem in nulla temporis parte rei alienae scientiam habere:* id non possum non negare. Quando enim aliquis mutuum praescribit, in m. f. constitutus, acquirit ideo quia in facto illicito versatur non soluens quod iure perfecto debebat, sola possessione retentae rei eum iuante. Qui casus tamen ad praescriptionem strictae dictam sine dubio pertinet, cum tantum ius denegandi aliquid adquiratur. Ecquis hoc adprobari a iure can. putabit? Num alia adest ac in vfucapione rei conditio, qua quid lucrari ob possessionem eum qui in m. f. est,

est, licet tantum incidente, ex iure can. non posse omnes fatentur? Nec terrent quae opponuntur a b. BOEHMERO in *Iur. eccl. Prot. de praescri. §. 56. sqq. de suo tantum aliquid deberi!* sed ita intellige, vt quod praestatur non amplius debitoris sit, vt iam alteri adquisitum. C. vnciales e. g. e patrimonio debitoris creditori debentur, quos non demum acquirere oportet, per tantundem mutuo datum iam adquisiti sunt: si non soluuntur, aliena res iniuste detinetur, licet non species quaedam; perinde ac si pars hereditatis quota restituenda sit; verum rei alienae vsum iniuste habet. *Sic fore vt omnes homines in mala sint fide!* sed tunc solum m. f. occurrit, si iure perfecto aliquid debent idque scientes ac rem pro sua tenentes, vt nihil soluant, nec solutionem promittant. Porro ad §. 57. notes, interpellationem omnino posse m. f. inducere, si quis ob illam iure perfecto debere incipit: nec asseri posse ex iure canon. quod, si non insistatur interpellationi, praescriptio de nouo semper currat, nam id ipsum in quaestione est, num m. f. noceat? Nec profecto deest malae fidei indicium cum quis rem alienam sciens iniuste retinet. Et denique ad f. §. 58. quod ius can. hic non dubium sit, sed satis perspicuum, nec magis rationi aduersum, quam in vscapione; imo, non quare, & ex quonam vero fundamento, sed num ita statuerit? quaeritur. Ex iure can. omnino ita obtinet; attamen eius placita non necessario nos hic sequi lubens concedo. M. f. vero tunc modo adest, si quid iam sine accedente re alia alteri iure perfecto debemus, ve-

luti ex ipso pacto, si v. c. dies soluendo debito definitus sit & ipse interpellat; vel accedente interpellatione, si dies non expressus; vel alia eius generis ratione, v. c. ob hereditatem aditam aut retentam. Si quis vero tantum ius aliquid acquirendi habet, si velit & rite declaret; non est sane in m. f. possessor sciens vel maxime, eo iure alterum gaudere e. c. querela nullitatis, inofficiosi, interdicto de glande legenda, hereditatis petitione, agendi. Tunc nondum aliquid iure perfecto debetur, non iniuste vel morose aliquid vel ius quod nunc iam re vera competat a nobis detinetur: forsan testatoris voluntatem sequi mavult, vel heredem institutum aliquid lucrari; ipsum forsan debitum nondum liquet, vel de nullitate v. c. testamenti non constat. Qui ideo casus huc plane non spectant; & m. f. vi notionis non potest v. g. in praescribenda accusatione occurrere: non enim ut nos alteri ad accusandum sistamus obligamur, nondum aliquid praestare tenemur. Nec ut fructus in fundum nostrum delapsos vitro offeramus, vel ut in praescribenda ob solum alterius non usum servitute alterum ad exercendam illam prouocemus obstringimur: non quod illi perfecte debetur iniuste retinemus ideoque negligentiae poenam ex iure civ. sentire alterum, cum m. f. absit, ius canon. non reprobatur. Deficiente igitur m. f. idea, adplicari omnino nequit. Unde tamen in praescriptione hac stricte dicta malam fidem nunquam occurrere minime colligas, quam generalem regulam ob defectum m. f. in criminum praescriptione titulus in *i. priv. L. II. c. 9. v. 35.*
cum

cum aliis adprobat. Potius, ibi m. f. in nonnullis casibus omnino deprehendi, in aliis vero non facile adesse posse, inde inferitur. Dissent. sententiae calculum BERGER. in oec. iur. L. II. T. II. §. 25. n. 4. adiicit, *nec ad praescribendas actiones personales ex iure can. & moribus necessariam esse b. f.* putat: vnde magistratum ait in oneribus publ. colligendis iusto plus exigentem, licet non ius quidem in posterum tantundem exigendi sine b. f. vfucipiat, iure excipiendi tamen & conditionem indebiti infringendi omnino gaudere. Quanam ratione quaeso iure canon. saluo doceri hoc potest, quod in cit. *c. ult. X. de praescrip.* praecipit *vt praescribens in nulla temporis parte rei alienae scientiam habeat.* Nonne res adest aliena? 40. v. c. vn- ciales iniuste exacti. Nonne ex iure perfecto subditis reddi debebant, competente adeo in foro actione? Et solam possessionem ac temporis lapsum, licet m. f. subsit, & mora at- que iniusta detentio medium foret acquisitionis, ex hoc iu- re sufficere tibi persuadeas?

§. XXIII.

I. Ultimo loco inuestigemus: Num hereditas, bono- rum possessio, fideicommissum, legatum, aliaque nego- tia, quorum HEINECC. *ad I. §. 436.* cum aliis meminit, inter acquirendi modos locum sibi vindicent?

2. *Hereditas* quidem, vel potius *ius hereditarium*, titu- lum continet, non modum. Modo tamen ad hereditatem

re-

revera acquirendam, si heredes suos exceperis, ipso iure illam adquirentes, §. 2. I. de her. qual. & diff. omnino est opus, nempe vel declaratione expressa de delata hereditate acquirenda, ADITIONE in specie sic dicta, vel factis data, s. GESTIONE PRO HEREDE, l. 151. ff. de V. S. nec sufficit consensus non declaratus. Si vero imperator hereditatem adpellare *Modum* videtur, improprie loquitur, tractandi ordinem & vias acquirendi solum demonstraturus. §. ult. I. de usu & hab. §. 6. I. Per quas pers. nob. adqu. Hinc priori loco connectit cum usufructu, usu & habitatione; & cum titulus omnino medium sit acquisitionis, sine quo nunquam peragitur; verum denominationis sensum inde facile colligas.

§. XXIV.

Bonorum possessio est titulus, & in iure hereditario ex praetorio edicto competente consistit. *Modum* vero requirit, scil. AGNITIONEM, siue declarationem quamlibet vel petitionem, coram iudice de hereditate iure praetorio acquirenda nunc intra annum, nunc intra 100. dies, proponendam. Leges enim volunt, *ut intra legitimum illud tempus petatur*, §. 5. I. de bon. poss. *utque si unus admiserit, ceteri non, vel quia spreuerunt, vel tempus elapsum, vel mortui antequam petierunt; ei qui admisit accrescant hae portiones, quae ceteris competere, si petissent bonorum possessionem*, l. 3. §. 9. l. 4. l. 5. ff. eod. cf. l. vn. C. *Quando non*

non pet. partes, vt alias taceam. Et iudicalem agnitionem requiri, ipsa docet huius remedii origo, cum initio praetor se diceret hereditatis possessionem, non ius quoddam, dare, vt tamen, donec tertius ius possessoris iure melius demonstrauerit, vel praescriptio sit completa, omnino illam defenderet. Itaque quemlibet implorare praetorem oportebat, vt in talem possessionem illum mitteret; satis euidens est §. 2. *I. de B. P.* Et licet *imperatores, ne quis pro ea petenda curet prospicientes, voluerint, vt quis quocumque modo admittentis iudicium ostenderit, plenum habeat eius effectum*, §. 7. *I. eod.* hoc tamen ita intelligas, vt *quaelibet testatio apud quemlibet iudicem sufficiat*, l. 9. *C. qui adm. ad B. P.* Quotiescunque igitur per leges competit & legitime agnoscitur, ipsae leges nouiores iam illam concedunt, vt ista agnitio magis, quam iudicis declaratio, modum constituat, c. l. 7. & 9. Vnde *si quis eo animo testamentum falsum accusauerit, vt ius suum petendae possessionis conseruet, agnouisse B. P. licet non petierit, censetur*, l. 14. *ff. de B. P.* Hinc & hodie sufficere non immerito putant, si quis actum iudicalem, animum consequendae possessionis declarantem, susceperit. Eorum qui impediuntur nomine petunt alii, v. c. tutores pro pupillis; imo iudex competens postulanti impuberi B. P. dare potest l. 7. *C. Qui adm. ad P. B.*

§. XXV.

I. Fideicommissum vniuersale proprie loquendo tantum est titulus, non modus; modus autem requiritur,
 G nempe

nempe RESTITVTIO. Nam per illam demum hereditas a fideicommissario recipitur, l. 44. pr. ff. ad Sc. Treb. & demum illa facta, omnes res statim in bonis sunt eius, cui restituta est hereditas, l. 63. pr. eod. Et fideicommissaria hereditatis petitio iis competit, quibus restituta est hereditas quique restitutam susceperunt, l. 1. ff. de fid. hered. pet. Quare & fructus ante restitutionem, si rite fiat, plerumque non acquirit, de qua re statim plura: Quae restitutio est actus, quo heres fiduciarie declarat animum hereditatis vel eius partis quotae transferendae in fideicommissarium suscipiendae eius animum habentem; ita vt vel verbis fiat, vel factis, l. 37. pr. ff. ad Sc. Treb. nec semper possessionem tribuat, l. 63. pr. eod. Iure tamen nouo fideicommissarius iure cogendi heredem ad restitutionem gaudet, v. §. 1. §. 12. l. de fideic. hered. §. tot. tit. ff. ad Sc. Treb. Ad conseruandum etiam & transferendum ad heredes titulum fideicommissi iusque cogendi ad restitutionem heredem nihil fideicommissario, nisi vt dies ipso viuo cesserit, opus est, l. 46. ff. eod.

2. Quod ad doctrinam de fructibus, quorum mentionem feci, clarius perspiciendam attinet, leges illos non hereditati, sed ipsis rebus, accepto ferantur volunt, l. 18. §. 2. ff. eod. & in genere, vt non nisi ex mora, l. 18. pr. l. 44. §. 1. ff. eod. vel si ea de re specialiter rogatus sit heres, restituantur, l. c. 18. pr. Porro, ante diem vel conditionem existentem percepti penes heredem manent, in Trebellianicam tamen imputandi; fructus vero post diem venien-

nientem, fideicommissario restitutionem non petente, percepti, quippe sola eius adquisiti negligentia, heredi ita cedunt, vt nec quartam minuant, *l. 22. §. 2. ff. eod.* STRVV. quidem in *Ipr. Rom. Germ. L. II. T. XXVI. §. 6. TITIVS l. c. L. VII. c. 6. §. 9.* cum aliis dissentientes fructus ante aditam hereditatem perceptos fideicommissario absolute attribuant, *ob. l. 27. §. 1. ff. ad Scf. Treb.* Sed cum in genere ius nostrum fructuum restitutionem tunc solum iniungat heredi, si mora intercesserit vel in specie sit rogatus, *l. c. 18. pr. & l. 44. §. 1. ff. eod.* cumque fructus ante existentem diem & conditionem collecti Falcidiam, i. e. Trebellianicam, submoueat ideoque heredis sint, *l. c. 22. §. 2.* cum porro hereditatem restituere rogatus fructus restituere non teneatur, quia non hereditati, sed ipsis rebus accepto feruntur, *l. c. 18. §. 2. ff. ad Scf. Treb.* cum denique *l. c. 27. §. 1. eod.* expresse heredem, *qui coactus adiit, qui suspectam hereditatem dixit*, adeoque casum specialem supponat, a quo non valet conclusio generalis: haec sententia adprobari nequit. Nec ratio ENGELBRECHTII *ad D. L. XXXVI. T. I. §. 2.* de fructibus post aditionem perceptis retinendis: Quod fiduciarius heres hereditatis dominus sit, diuersam conditionem ostendit: fructus enim hereditati accepto non feruntur, *l. c. 18. §. 2.* Et si ferrentur, etiam post aditionem percepti restitui deberent, si ante aditionem percepti restituendi essent. Hac enim facta, quidquid adfuit, accepit. Ratio autem legis & distinctio inter fructus aliasque res ante & post hereditatem aditam perceptas sine dubio

huc respicit, vt heres fiduciarius aditionem, licet a legibus iniunctam, male donec adigatur differens, commodis hereditariis indignus sit; post aditionem vero, moram eius purgantem, ea consequi possit. Et heredem, qui coactus adiit, commodis priuari, inter omnes constat. Nouum vero suboriri dubium videtur, dum ab omnibus commodis leges illum excludunt, l. 27. §. 2. l. 14. §. 4. eod. vt nec poenitendo quartam retineat, l. c. 14. §. 3. Sed notandum, l. 14. §. 4. modo de ceteris praeter quartam commodis loqui, qualia omnino praeter fructus adsunt, quibus priuatur, & l. 27. §. 2. solum commodorum ex testamento mentionem facit, i. e. ex dispositione testatoris expressa, quo etiam exemplum ibi de substitutione propositum pertinet; cui addas amissionem praelegati ex §. 14. l. c. 27. Et oportere illam restrictionem addi, vel inde adparet, quod immediate ante §. 2. restrictio in §. 1. l. c. 27. ab eodem Icto Iuliano proposita legatur. Nec omnium absolute commodorum incapacem esse, statuendum omnino est; l. enim 16. §. 9. eod. docet, inter plures fideicommissarios si vnus heredem solus adigat, reliquos detractionem quartae in sua portione permittere debere, heredemque nisi cogens restitutionem totius vrgeat, ea gaudere. Disf. quoque LAUTERBACH in *coll. tb. pract. L. XXXVI. T. I. §. 16.* & praeterea ad l. 3. *C. ad Sc. Treb. l. 20. §. 3. ff. de ber. pet.* & l. 42. *ff. de usur. §. fruct.* prouocat. Verum in l. 3. solum de fructibus ipsius quartae sermo est, qui sine dubio penes heredem manent; & de fructibus rerum restituendarum

darum quaeritur. L. 20. §. 3. de hereditatis petitione agit, quae non est cum fideicommissaria eadem; cum fiduciarius de quo non rogatus est non restituat, l. 18. pr. § l. 63. §. 4. ff. ad Sc. Treb. Imo in ipsa l. c. de fructibus ante & post additionem perceptis idem sancitur, & nec post additionem perceptos restitui, ibi dicitur, si ex ipsa sint hereditate: secus, si magis personam respiciant, v. g. lucrum ex pecunia hereditaria per lottariam adquisitionem. Ideoque nihil probat; nec magis l. 42. c. cum fructus ex fundo, qui fideicommissarii iam sunt, percepti, ut pendentes & fundi pars, ei tanquam domino sine dubio adquisitioni sint.

§. XXVI.

Legatorum & fideicommissorum singularium, quae illis exaequata sunt, alia est ratio, titulum continent, non modum, & ipso iure acquiruntur, & quidem, si & ad heredes transire possunt, pure relicta statim a morte testatoris, conditionata existente conditione; antequam titulus non adest. Hinc l. 64. ff. de furtis: Ea quae legantur recta via ab eo qui legavit ad eum cui legata sunt transire docet, & recta via dominium transire, ex l. 80. ff. de legat. § fideic. 2. adparet v. l. 5. §. 1. 2. & l. 21. ff. Quando dies leg. v. fid. ced. Si non ad heredes transmittuntur, v. g. legatum ususfructus; pure relicti dies ab adita hereditate demum cedit, l. vn. §. 2. Quando dies ususfr. quia prius solum in here-

dum fauorem introductum est. Nullo itaque modo est opus; nuda mortis disponentis, vel interdum simul aditionis, existentia, si pura est dispositio, sufficit.

§. XXVII.

Mortis causa donatio non minus titulum continet, neque indiget vlllo modo; nam statim testatore mortuo prout legata capiuntur mortis causa donationes, l. 31. pr. ff. de m. c. don. cf. l. 2. ff. de Publ. in rem act. & §. 1. I. de donat.

§. XXVIII.

In acquisitione ususfructus & iuris succedendi patriaeque potestatis per *arrogationem*, haec etiam titulus est, qui hic in consensu consistit. Si modus dici videtur, acquisitio in genere intelligitur, neque vlla alia re vt modo est opus. Quando enim quis se in arrogationem dedit, iam fit acquisitio, §. 1. 2. I. de adquis. per arrog. Ea ipsa autem tantum verum consensum infert iura ista in alterum transferendi, alterius nomine saltem datum ab eo qui potest; modus non occurrit, perinde ac in inita communiione, illa praesertim, quae vi matrimonii contracti obtinet. Consensus requiritur arrogatione datus, & vt acquirendi animus in arrogante accedat, quae omnia ad titulum
spe-

spectant. Nec ibi titulus & modus simul oriuntur, ut forsitan ille a legibus fictus hoc emergente statim subesset: verus domini consensus supponitur, eo arrogatione concessa neque traditione, neque modo alio, opus est.

§. XXIX.

In acquisitione bonorum *libertatis servandae causa*, in *sektione bonorum & ex Claudiano SCto* Addictio utique modus fuit acquirendi. In priori antea cognoscebat praetor, num omnia sic comparata essent, num fiscus ipse acquirere nollet bona? Et tunc eius additione subsecuta ex titulo illo libertatis servandae legibus adprobato bona demum acquirebantur. Neque in sektione ante additionem publicam bona cedebant. Nec denique ex SCto Claudiano ante additionem praetoris, licet iam antea delictum perpetratum, titulum praebens, mulierem eiusque bona servi dominus lucrabatur; quae omnia ex Inst. constant. Addictio vel adiudicatio a iudice facta non titulus est, sed modus ad instar traditionis & titulum supponit. *Commissa* vero hodie fisco statim cedunt delicto perpetrato, quod ipsum bona sibi asferendi ius titulumque fisco praebet, nec aliud quidquam requiritur. *Quod commissum est statim desinit eius esse, qui crimen contraxit, dominiumque rei vestigialis adquiritur, l. 14. ff. de donato.*

§. XXX.

§. XXX.

Itaque hic & in aliis casibus, ut hypothecae & negativae servitutis pacto constitutae, de quorum nonnullis paulo ante dictum, quosque leges suppeditant, ius in re ex solo titulo sine modo accedente transfertur ex speciali legis dispositione, a communi & ordinaria regula recedente: semper ibi lex, quae ipsa modum ex regula requirit, modum supplere remittendo videtur. Haec, vulgaribus, ubi ordo & perspicuitas sermonis attingere non suavit, merito postpositis, ne nimis sit longa fabula in praesenti sufficiant.

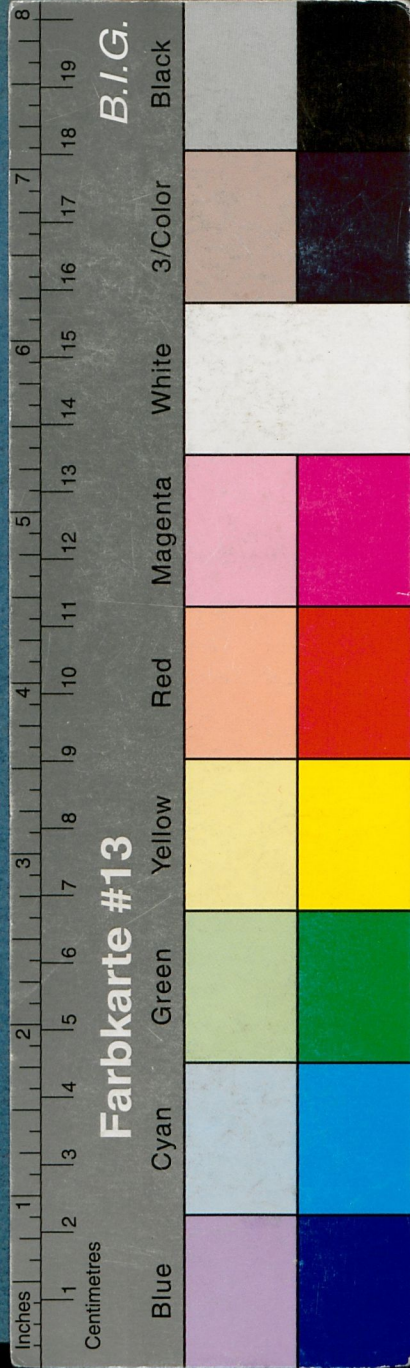
nc

Ke 3424

X 2344 785

B.I.G.

Farbkarte #13

16

DISSERTATIO EPISTOLICA
DE
TITVLIS
ET ADQVIRENDI MODIS

QVA

VIRO CONSVLTISSIMO AMPLISSIMO DOCTISSIMO

15

IOANNI HENRICO
ALTERMANN

CANCELLARIAE ET CVRIAE GVELPHERBYTANAE SECRETARIO

HVIVSQVE CONSVLI

PATRI VENERANDO

DIEM NATALEM
SEPTVAGESIMVM NONVM

GRATVLATVR

FILIVS OBSEQVIOSISSIMVS

IOANNES AVGVSTVS ALTERMANN.

HELMSTADII

TYPIS DRIMBORNIANIS MDCCL.

Ke 3424

